A RÁKOSLIGETI ÁLLAMI

NAGY LAJOS FŐGIMNÁZIUM

2. SZÁMU

ÉRTESITŐJE

1921-1922.

BP. SZ. KIR. ÜGYÉSZSÉG
1922 JÚL. 7
ÁTVETTE

KÖZZÉTETTE:
FREY FERENC
MEGBIZOTT IGAZGATÓ.

BUDAPEST, 1922.

A RÁKOSLIGETI ÁLLAMI

NAGY LAJOS FŐGIMNÁZIUM

2. SZÁMU

ÉRTESITŐJE

1921-1922.

KÖZZÉTETTE:

FREY FERENC

MEGBIZOTT IGAZGATÓ.

BUDAPEST, 1922

Fejér és Glatter, VIII., Rákóczi-ut 73.

I.

ÁLLAMI NAGY LAJOS FŐGIMNÁZIUM.

„Oh nagy volt hajdan a magyar,
Nagy volt hatalma, birtoka;
Magyar tenger vizében hunyt el
Észak, kelet s dél hullócsillaga".

Igy sóhajt fel nagy költőnk »A hazáról« irt fenséges ódájában. A magyar nemzeti történelem legfényesebb lapján merengett el fájó szivvel a költő.

Nagy Lajos királyunk lapja ez, Nagy Magyarország, a keleti nagyhatalom dicsőséges uralkodójának lapja.

A mi kis szerény intézetünk e nagy királynak nevét kapta.

Ti reményteljes tanulók, akik először léptek az intézetbe s akik már távoztok ennek a kötelékéből, véssétek be honfiui szivetekbe ezt a nagy nevet, amely a haza elmult nagyságával egybeforrva, vezérlő eszményképetek legyen kitüzött életpályáitokon.

Az ifju Nagy Lajos király elzarándokolt Szent László király sirjához, a keresztény és nemzeti államesze megdicsőült alkotójának hamvaihoz. Őt választotta uralkodói eszményképül, hitt a magyar nemzeti hagyományban, belőle meritett erőt és nagyságot dicsőséges uralkodásához.

Az ős nemzeti hagyományokban való tántorithatatlan hit legyen szivetek és elmétek műveltségének s minden törekvésteknek alapja.

Nagy Lajos királyunk Nagy Magyarországa a magyar lovagkor fényében virágzott fel. A magyar lovagi erények az ő személyében vivták ki egész Európa csodálatát a magyar nagyság iránt. Az ő lovagi tornáin tünt föl először Toldi Miklós hőslelke és vaskarja s a hozzá idomult férfisereg félelmetessé tette Magyarország büntető és bosszuló kardját.

Edzzétek ti is sziveteket és karjaitokat az iskola padjain és a tornatéren, mert Nagy Lajos szelleme hiv benneteket Nagy Magyarország határaira, mert tibennelek fel kell támadnia Toldi Miklósnak s nektek kell majd sujtanotok az ő bosszuló kardjával . . .

Nagy Lajos vezérlő szelleme legyen ez iskola tanulóinak! Az intézetnek ez a neve ne legyen hiu fényüzés hangzatos cimtáblán! Ennek a névnek aranytartalma van a megértő sziv számára. Becsüljétek meg e nevet, véssétek be szivetekbe a szent haza jövő nagyságának gondolatával, a munka szeretetével, a művelődés olthatatlan vágyával és akkor ismét eljövend Nagy Lajos Magyarországa s megint nagy lesz mindan a magyar, nagy lesz hatalma, birtoka.

F. F.

II.

VIR BONUS ESTO!

(Tanitványaimnak bucsuzóul).

Újra közétek jöttem, fiúk! Vagy így mondom inkább: lássátok, veletek maradtam s így is lesz mindig; örökre együtt maradunk.

Mert csodálatos a lélek élete! Én abban is hiszek, hogy minden gondolatunk, minden szavunk és tettünk eltörölhetetlen kép gyanánt reányomódik a világ mindenség atmoszférájára; azt azonban biztosan tudom, hogy a lélek szava a lélekhez örökre szól, a lelkek egymásra hatását meg nem történtté tenni nem lehet, s amiként a lélek halhatatlan, a szellemek kölcsönhatása is örök.

Három szentélye van a serdülő léleknek: a szülői otthon, a templom, az iskola. E három forrásból buzog számára az élet élő vize. Közülük az iskola szerepe, a viszony, melyben a tanár és tanitvány áll, a másik kettő erejénél és rendeltetésénél semmivel sem kevésbbé mély, kevésbbé szent, kevésbbé örök.

»Veletek maradok a világ végezetéig«, volt az isteni Megváltó szava: s Testamentumot hagyott az emberiségnek, örömhírt, Evangéliumot. A szülői szeretet a síron túlról örökké visszaragyog: de mielőtt elszakad testi köntösétől, végakarata nyilvánitásával fűzi szorosabbra kötelékeit. A tanár is él, míg tanitványai élnek: de bucsuzóul ő is elmondhatja, mit akart hát tulajdonképen; megvallhatja titkos vágyait, megfestheti eszményképeit, szavakba foglalhatja szent hitét és nemes akarását, tudatba hozhatja a célt, melyért, ha tán eredménytelenség látszatával is, nap-nap után fáradt, küzködött.

Úgy érzem, mintha husvéti harangszót hallanék, mikor reátok gondolok. Mintha valami feltámadásra akarná hívni bennem mindazt, ami magasra tör. Elmondom hát, mit tartok szépnek, jónak nemesnek s mit kérek tőletek. Nagy dolgokat kérek. Favete linguis áhitattal figyeljetek, fiúk!

Avval kezdem, ami a legfőbb, legjobb, legfontosabb. Béke és szeretet az emberiségnek! »Pax vobis«, volt a Megváltó legjobb kivánsága, legáldóbb szava. »Szeresd felebarátodat«, ez a nagy, a királyi törvény. S ennek nemcsak kivételesen, a nagy dolgokban, hanem állandóan, az élet minden körülményei között s főleg a kicsinyekben kell megnyilvánulnia. Hisz mi egyébb az élet, mint kis dolgoknak, szerény eseményeknek hosszú láncolata? Ezt a mindennapi szeretetbeli heroizmust köti lelkünkre Szent Pál, mikor mondja: »Egymásnak terhét viseljétek!« Erről magyarázza más alkalommal: »A szeretet tűrő, kegyes; a szeretet nem irigykedik, nem cselekszik rosszul, nem fuvalkodik fel, nem nagyravágyó, nem keresi a magáét, nem gerjed haragra, nem gondol rosszat, nem örül a hamisságon, hanem az igazságon örvend; mindent elvisel, mindent elhisz, mindent remél, mindent elszenved,... a legnagyobb a szeretet«.

Igen, a szeretet »az igazságon örvend«. »Igazság és igazságosság — Veritas et iustitia« az emelkedett lélek címerpajzsa.

A szeretet a társadalmi élet betetőzése, az igazságosság — az alapja: »Suum cuique — mindenkinek a magáét«. Az ember csak úgy élhet mások társaságában, ha nem sértik egészségét, ha nem veszélyeztetik életét s ama javakat, melyeket az élettel körülbelül egyformán becsül, mint: szabadságát, becsületét, vagyonát, családi boldogságát, erkölcsi javait.

Kemény erény az igazságosság: önfegyelmezést, önmegtagadást sürget. Sokszor ellenségeket szerez. Mint az Irás mondja: »Sok az igazak szorongása«. »Dilexi iustitiam et odi iniquitates, propterea morior in exsilio«, mondotta VII. Gergely pápa halálos ágyán. De viszont ezeknek szól az örök igazság: »Boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért, mert övék a mennyek országa«.

A szeretetnek és igazságosságnak van egy szépséges közös kivirágzása. Nem egyéb ez, mint a háladatosság: a jótéteménynek érzése, a szívnek emlékezőtehetsége. Semmi sem mutatja inkább emberi gyarlóságunk, mint hogy ez a legritkább erény. »Egyszer az összes erények — mondja Turgenyev — találkoztak az égben, az angyalok társaságában. Valamennyien ismerték egymást, mert hiszen rokonok s a földön sokszor találkoztak. Csak kettő volt, amelyeket be kellett egymásnak mutatni, mert nem ismerték egymást; ez a kettő pedig a Jótékonyság és a Háladatosság volt«.

Pedig már születésünk pillanatában hálára vagyunk kötelezve. Mint adósok jövünk e világra. Az egész emberiségnek, főleg elődeinknek kimondhatatatlanul sokat köszönhetünk. Ezen alapszik voltaképen az emberiség összetartása: az u. n. szolidaritás.

A legtöbb embernek halvány sejtelme sincs róla, mennyire közünk van valamennyiünknek egymáshoz. Gondoljunk csak pl. egy szál gyujtóra s nézzük, hogy elkészitésére hány különböző ország s hány emberkéz nyujt egymásnak segédkezet. Fáját a fenyőerdő adja; a trópusi vidékek gummifáján terem a gummi, mellyel a gyujtó fejét kenik meg; s végül Szicilia kénbányáiból hozzák a ként, amely viszont a foszfor-vegyészek laboratóriámán keresztül kerül végső feldolgozásra. S ha elgondoljuk azt a sok nyomorúságot, melyet pl. elszenved egy sziciliai bányászfiu, egészségét és életerejét hagyva ott a kénbányában, vajjon nyugodtan mondhatjuk-e, miközben a lámpát meggyujtjuk s a teritett asztalhoz ülünk: mi közöm hozzá? Nem mondhatjuk. A bányászfiú közöttünk van, egy darabját élvezzük az ő életének. Rajta, igaz, már nem segíthetünk; de ha megtanulunk nagylelküen és hálásan gondolkozni: hasonló nyomorúságnak nem leszünk okozói, példánk pedig terjedni fog mindenfelé.

Valóban, semmi sem tükröz nagyobb műveltséget, mint a hála nemes érzelme. Előkelőségben még csak a kegyelet vetekszik vele. A tisztelet legmagasabb fajtája ez: tisztelet mások bölcsesége és akarata iránt; ez nyitja meg lelkünk kelyhét a magunkénál hatalmasabb bölcsességnek.

De mi a szeretet gyakorlásának legfőbb eszköze? Mi az, ami türelemre, önuralomra legjobban tanít?

Higyjétek el s jól értsétek meg, fiuk: a munka, kötelességeink hű teljesítése a legnagyobb áldás, mely földi embernek adatott.

Általános, nagy törvény a munka törvénye; az egész természet örökös mozgásban van, dolgozik. E törvény alól az ember sem lehet kivétel; létéhez és haladásához okvetlenül szükséges a munka. »Aki nem dolgozik, ne is egyék!« Mikor a bűn átkáról beszél az Irás, nem a munkát, hanem annak töviseit, nehézségeit érti. A bün átka csak érintette a munkát, de nem változtatta meg jótékony természetét. »Akik könnyhullatással vetnek, örvendezéssel aratnak«, énekli újongva a zsoltáros.

Egészséget ad a munka és vagyont. A három legszörnyűbb bajtól: szükségtől, unalomtól és bűntől ment meg bennünket. Megrövidíti a napot s meghosszabbítja az életet.

Nem tudom, ti is úgy érzitek-e; nekem szent himnuszként zsonganak fülembe a skót bölcsésznek, Carlyle Tamásnak szavai: »Az élet feladata a szellem szabadsága és uralma, melyet a természet meghódításával, a munka által lehet elérni . . . Mi vagy azért vagyunk itt, hogy valamit tegyünk, vagy egyáltalában nem vagyunk itt . . . Egyedül a tevékenységben áll az ember ereje és boldogsága . . . A dolgos és ügyes jobbkéz a mi bolygónknak jogar. Aki tud dolgozni, az született király — másképp rabszolga . . . A munka fárasztó, nyomasztó rossz, de ez az az anyag, melyből az ember szabad akarata a rendnek és jónak épületét megalkotja . . . A népek művelődési foka attól függ, hány ember találkozik bennük, akik valamely dolgot önmagáért készek megtenni és attól, hogy ezeket az önzetlen munkásokat hogyan tudják megbecsülni . . . Csak egy utálatos dolog van: a tétlen, tunya nép . . . A munka piszkosságával is szép, mert az ember győzelme az anyag fölött . . .«

»Studiosus est animal aut nihil, aut aliud agens«. Igy határozta meg korának diákságát Schupp J. Gáspár, a XVIII. század szatírát kedvelő pedagógiai írója. »Olyan állat a diákember, mely nem dolgozik, vagy mással foglalkozik, mint kellene«. E fájdalmas gúny korunk ifjúságára nem kevésbbé talál. Pedig munka nélkül nincs termés, nincs gyümölcs, nincs áldás, nincs haladás. Szerencsétlen, széttiport hazánk számára van-e más forrássa a megváltásnak, feltámadásnak, mint fiainak önzetlen, szorgos, munkás lelkülete?

Mind többet halljuk s mind jobban kezdjük átérteni: a területi integritás feltétele az erkölcsi integritás. S ez megint egyetemes törvény, kissé más fogalmazásban. Beteljesitése nemcsak egy boldogtalan országnak, de az egész emberiségnek egyetlen orvossága. Legtöbb bölcseségünk ősforrása, a halhatatlan Aristoteles megmondta már: »Ahhoz, hogy az emberiség boldog legyen, nem a társadalmi intézményeket, hanem az emberi jellemeket kell megváltoztatni«. Több jóságot, több emberségességet: s egyszerre megváltozik földi bolygónk képe. Testvériséget: de nem, mint nálunk is akarták, zsarnoksággal, testvéri szeretet nélkül.

Mindehhez még egy kis spártai bölcseséget. Nekünk szabad felednünk legkevésbbé, amit Demaratos, a száműzött spártai király

népe erejének és nagyságának titkáról Xerxesnek mondott: »Hellasnak a szegénység volt mindenkoron az édes testvére s népét az okosság és szigorú törvény nevelte vitézségre. Ezzel védekezik a szegénység és zsarnokság ellen.«

Szeretet, igazságosság, kötelességeink önfeláldozó teljesítése, bölcs belátás és feltétlen engedelmesség az Isten és Haza törvényeinek, ez az a derékség, jóság, mely nélkül nincsen boldogság.

Azért mondom: Vir bonus esto! Derék, jó emberek legyetek, fiúk!

Rákosligeten, 1922. Péter-Pál napján,

Kováts Gyula.

III.

AZ INTÉZET AZ 1921—22. TANÉVBEN.

A tanév lefolyása. Végre beszámolhatunk egy tanévi munkáról és annak eredményével, amelyet nagyobb kényszerszünetek nem háborgattak. Nem volt szünet, sem járványos betegségek miatt, sem a tüzelőanyag hiánya miatt. Az I. oszt felvételi vizsgálatok aug. 27-én voltak. A beiratások szeptember 1-től 3-ig tartottak. 4-én volt a tanévnek ünnepi megnyitása és 5-től kezdve zavartalanul folyt a tanítás az év végéig. Az évvégi összefoglaló ismétlések június hó 19-től 23-ig tartottak.

A hittani vizsgálatok egy napon, junius hó 17-én voltak. A róm. kath. vallástani vizsgálaton *Lakatos Kálmán dr.* esperes plébános, rákoskerületi róm. kath. tanfelügyelő. püspöki biztos elnökölt.

Június 23-án és 24-én voltak a magánvizsgálatok. A tanévet június 29-én fejeztük be ünnepi Te Deum-mal és záróünnepéllyel.

Változás a tanári karban. A tanév kezdetétől május 1-ig a mult tanévi tanárkar személyi változás nélkül látta el a tanitást. De ezután *Kováts Gyula*, intézetünknek érdemes klasszikus filológus tanára eltávozott tőlünk, mivel a nagymélt. miniszterium további szolgálattétel végett a budapesti IX. ker. áll. Fáy András főgimnáziumhoz osztotta be és helyére *Székely-Doby Zoltán*, okl. középiskolai tanárt küldötte intézetünkhöz helyettes tanári minőségben A tanári kar és a szülői társadalom, valamint a tanuló ifjuság őszinte fájdalommal és hálával búcsuzottt el a tudós és a gyermeki lélek rejtelmeit megértő tanártól, aki az intézet alapvető munkájában valóban önfeláldozó fáradsággal és buzgalommal vett részt. Viszont mindnyájan örültünk, hogy kathedrájára egy fiatal, lelkes tanárt kaptunk méltó utódul.

Varga Tivadart, az intézet historikus helyettes tanárát a Nagymélt miniszterium 1921. szeptember 14-én rendes tanárrá nevezte ki.

A tanulók magaviselete, szorgalma és előmenetele. A tanulók magaviselete általában jó volt. Sulyosabb fegyelmi vétség nem fordult elő. Csak egy izben kellett 3 negyedik oszt. tanulót 2 órai iskolakerülés miatt igazgatói megrovással büntetni. Ez az elrettentő példának szánt szigoruság meghozta a remélt jó hatást. Szorgalomban és kötelességtudásban a tanulók határozott javulását állapithatjuk meg. Itt határozottan rá kell

mutatnunk az I. oszt. tanulók válogatottságára, amelyet a felvételi vizsgálatok áldásosan biztositanak. A tanulók előmenetele az osztályozás legszigorúbb mértékéhez viszonyitva kielégitő volt. Az eredmény elbirálásának alapja az a szerencsés körülmény, hogy az intézetben az aránylag kevés számu tanulókkal az egyéni foglalkozás lehetősége a legnagyobb mértékben megvolt, s a tanároknak alkalmuk volt a tanulókat külön-külön egyéniségükben megismerni és haladásukat óráról-órára figyelemmel kisérni.

Tanulmányi kirándulás. Az ifjuság hazafias érzésének ébrentartására és ápolására, valamint történeti és földrajzi ismereteinek gyakorlati gyarapítására 1922. junius 14-én egésznapos kirándulást rendeztünk a dicső magyar mult egyik legszebb emlékéhez, a *visegrádi várromokhoz.* A kirándulást Székely-Doby Zoltán és Varga Tivadar tanárok vezették s azon 72 tanuló vett részt. Sajnos, az idő rövidsége miatt a hajót mellőzni voltunk kénytelenek s igy az utat a MÁV. által előzékenyen rendelkezésünkre bocsátott külön vasuti kocsin tettük meg Nagymarosra. Itt propelleren átkelvén a Dunán először az u. n. Salamon tornyát tekintettük meg, ahonnan a Mátyás forráshoz felsétáltunk. Ebéd és pihenés után innen kapaszkodtunk fel a várromokhoz, ahol az ifjuság megilletődött lélekkel hallgatta végig Varga tanár szakszerü magyarázatait és csodálta a dömös-visegrádi hegyvidék királyi panorámáját. Vidám énekszó mellett tért vissza az ifjuság Nagymarosra, ahonnan a 15 óra 35 perces vonattal hazaindult. szivében egy hasznosan és egészségesen eltöltött nap kedves emlékével.

Egészségi állapot. A tanév folyamán elég kedvező volt az ifjuság egészségi állapota. Sulyosabb betegség csak két izben fordult elő. A II. osztályban volt egy vörhenyeset, de a tanteremnek azonnal történt fertőtlenitésével és a II. oszt. tanulóknak 5 napra való kitiltásával elejét vettük a nagyobb bajnak.

Iskolai ünnepek. A tanévet megnyitó és záróünnepen kivül csak egy ünnepe volt az intézetnek: március 15-én, melyen az ünnepi beszédet az intézet igazgatója mondta.

Az intézet épülete. Az intézetnek még nincs saját épütete. Ideiglenesen az áll. elemi iskola földszintjén van elhelyezve. Az eddigi négy osztály megfelelő osztálytermekben kapott elhelyezést. A termek világosak, jól fűthetők, de butorzatban hiányosak. Az elemi isk. gyermekeknek készült padok nagyon alacsonyak és szükek. Sok kivánni valót hagyott még a tanári szoba és az ugyanebbe a szobába szoritott igazgatói iroda, amely kölcsönkért butorokkal nagyon hiányosan fölszerelve egy volt konyhahelyiségbe szorult. De ezzel a bajjal nagyon szivesen küzd a tanári kar a jobb jövő reményében. Nagyobb baj ennél a szertárak hiánya. Ezeknek még egyelőre helyük sincs.

Hivatalos látogatás. Az iskolai év folyamán *Dr. Baros Gyula,* magyar nyetvi, *Dr. Méhes Gyula,* természetrajzi és *Dr. Schmidt Márton* c. igazg., latin nyelvi szakfelügyelők látogatták meg az intézetet egy-egy napra.

Az intézet állapotáról és vezetéséről *Dr. Pintér Jenő, budapesti tanker. kir. főigazgató,* dr. Liber Béla és Oberle József főigazgatói előadók kiséretében személyesen szerzett tapasztalatokat 1922. május 23-án.

Jótékonyság. Hálásan kell megemlékeznünk első sorban Rákosliget és környéke szülői társadalmának amaz áldozatos készségéről,

mellyel a hosszu és kemény tél folyamán a már évek óta megszokott szénszünettől megmentette az intézetet. A túlnyomóan tisztviselői társadalom 11250 kor. költséggel 45 q jóminőségü salgótarjáni szén beszerzését tette lehetségessé a intézetnek csekély kalóriáju tüzelőanyagának pótlására. Külön köszönettel tartozunk ezért a helyben lakó m. kir. postafőtiszteknek és altiszteknek, akik fáradhatatlanul gyüjtöttek erre a célra

A január havi „*Huszárakció*" is megemlékezett intézetünkről, amennyiben a tanári kar ajánlatára Fekete Antal II. oszt jó magaviseletü és jeles előmenetelű tanulót 3000 kor. segéllyel tüntette ki.

Fejér Ottó m. kir. posta- és távirda-főigazgató, rákosligeti lakos, *30 drb.* teljesen uj válogatott ifjusági könyvet ajándékozott az intézetnek évvégi jutalmazásra, mintegy 5000 kor. értékben. Fogadja a nagylelkü ajándékozó az intézet tanárkarának és a megjutalmazott tanulók hálás köszönetét.

Milcsevics János, nemzetgyülési képviselő 1000 K-t ajándékozott szegénysorsu és szorgalmas tanulók jutalmazására. Ugyanerre a célra adakoztak: *Dokupil Ede*, kassai kereskedő 200 K-t és a *Rákosligeti Munkás-Otthon Házépitő Szövetkezet* 150 K-t. Összesen: 1350 K-t

Ezen a helyen is hálásan köszönjük a nemeslelkü adakozók pártfogását.

Ifj. Segitőegyesület. A jelen tanév első felében intézetünk tanulóiból megalakult az Ifj. Segitőegyesület. Ennek az egyesületnek szükséges voltát a mai szomoru időkben nem kell magyaráznunk. Mikor erős férfikarok is összetörnek a nagy életharcban, akkor a gyönge tanuló ifjuságot a nemzet jövője érdekében minden erőnkből kell támogatnunk. Tanulóink is, ha nem is mindnyájan, de örömmel állottak össze és igazán szép buzgósággal dolgoztak, hogy az *ő* egyesületüknek minél nagyobb életereje legyen. Céljuk elérésében nagyban segitette őket a helybeli és környékbeli társadalom, mely most is a legnagyobb készségét, jóakaratát és bőkezüségét mutatta ki, mint mindig, valahányszor kulturáról van szó. A Rákosligeti Polgári Kör alapitótagul lépett be.

A tanker. k. Főigazgatóság 274/1922. sz. a. jóváhagyta az alapszabályokat; ezeknek értelmében az egyesület részint tagdijakból, részint adományok és gyüjtés utján tőkét hoz össze, mely az első 3 évben a maga egészében tankönyvek és tanszerek beszerzésére fordítandó.

Az egyesület vagyonmérlege a következő: *Bevétel:* tagdijakból 1290 K., karácsonyi gyüjtés 1432·50 K., husvéti gyüjtés 3537·60 K., Dokupil István IV. o. t kassai gyüjtése 1000 K, egyebek 974·80 K. Összesen: *8234·90 kor. Kiadás:* összesen *305* kor. Tiszta maradék *7929·90* korona a Pesti Hazai Takarékpénztárban elhelyezve. Azonkivül az egyesület a gyüjtések alkalmával kapott 5 drb. füzetet, 5 drb radirt és 13 drb különféle irónt.

Mindazoknak, kik gyüjtéseikkel, adományaikkal az egyesület működését elősegitették, az intézet igazgatósága hálás köszönetét és elismerését fejezi ki.

Az Ifj Segitőegyesület ez évi vezetői voltak: elnök és felügyelő: az intézet igazgatója, pénztáros: Nemes Károly, könyvtáros: Székely-Doby Zoltán tanárok.

Jutalmazások. Kiváló előmenetelükért és példás magukviseleteért pénzjutalmat kaptak: Homonnay Elemér, II. o. t. 300 K-t, Mátyus Béla, II o. t. 300 K-t, Róka Ferenc, II. o. t. 200 K-t, Becker Gyula, IV. o. t. 300 K-t és Imregh Mátyás, IV. o. t. 300 K-t.

Szorgalmukért és dicséretes magukviseleteért könyvjutalmat kaptak: Fejér Ottó, László Zoltán, Ledényi Zuárd, Luka István, Merva Vilmos, Szánthó Géza, Walter Ferenc I. oszt. tanulók.

Fekete Antal, Gabrovitz Emil, Homonnay Elemér, Janovszky Antal, Maier Jenő, Mátyus Béla, Mészáros Iván, Róka Ferenc, Schramm Elek II. oszt. tanulók

Bleier László, Jenei István, Ziegelwanger Károly III. oszt. tanulók.

Becker István, Becker Gyula, Biró Károly, Boros György, Braun Jenő, Dokupil István, Imregh Mátyás, Szerencsés József

IV.

A TANÁRI KAR MŰKÖDÉSI KÖRE.

1. Az intézet cime és jellege.

Az intézet cime: *Rákosligeti áll. Nagy Lajos főgimnázium.* Alapittatott 1920-ban mint a budapesti X. ker. kőbányai áll. főgimnázium fiókintézete, mely minden ügyében az anyaintézettől függetlenül működik. Ez iskolai évben a négy alsó osztályból áll. Fentartója a magyar állam és a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium rendelkezése alatt áll.

2. Hatóságok.

Vallás- és közoktatásügyi miniszter *Vass József dr.* 1922 junius 16-ig, az uj kormányhatalom megalakulásáig. Ebben vallás- és közoktatásügyi miniszter *Klebelsberg Kunó gróf.*

A középiskolai ügyosztály főnöke *Viszota Gyula dr.* tankerületi kir. főigazgató, a Magyar Tudományos Akadémia tagja.

Az intézet a budapesti tankerülethez tartozik. A budapesti tankerület kir. főigazgatója: *Pintér Jenő dr.* a Magyar Tudományos Akadémia tagja.

3. A tanári kar.

a) Megbizott igazgató: Frey Ferenc. Szaktárgyai: magyar, német. Tanitotta a német nyelvet a III. és IV. osztályban heti 7 órában. Szolgálati éveinek száma: 19

b) A tanári kar rendes tagjai: Farkasfalvi Kornél, r. tanár. Szaktárgyai: természetrajz, földrajz. Tanitotta a természetrajzot és a földrajzot az I—IV. osztályban heti 17 órában. Május hó 1-től a II. osztály főnöke. Szolgálati éveinek száma: 18.

Kováts Gyula, r. tanár, a II. osztály főnöke, a tanév kezdetétől május hó 1-ig. Szaktárgyai: latin, görög. Tanitotta a magyar és a latin nyelvet a II. osztályban és a latin nyelvet a IV. osztályban a tanév kezdetétől május 1-ig, heti 17 órában. Szolgálati éveinek száma: 7.

Nagy Béla, r. tanár, a IV. osztály főnöke. Szaktárgyai: mennyiségtan, fizika. Tanitotta a mennyiségtant és a rajzoló geometriát a II. és

IV. osztályban és a tornát az I—IV. osztályban heti 16 órában. Szolgálati éveinek száma: 19.

Nemes Károly, r. tanár, a III. osztály főnöke, intézeti tandijkezelő. Szaktárgyai: magyar, latin. Tanitotta a magyar és latin nyelvet a III. osztályban, a magyar nyelvet a IV. osztályban és a szépirást az I. és II. osztályban heti 16 órában. Szolgáiati éveinek száma: 13.

Sárkány Loránd dr. igazgató. Szaktárgyai: mennyiségtan, fizika. Tanitotta a mennyiségtant és rajzoló geometriát az I. és III. osztályban és a gyorsirást a IV. osztályban, heti 13 órában. Szolgálati éveinek száma 23.

Székely-Doby Zoltán h. tanár. Szaktárgyai: latin, görög. Tanitotta a magyar és latin nyelvet a II. osztályban és a latin nyelvet a IV. osztályban, heti 17 órában, május 1-től a tanév végéig.

Varga Tivadar r. tanár, az I. oszt. főnöke, tanárkari értekezleti jegyző. Szaktárgyai: latin, történelem. Tanitotta a magyar és latin nyelvet az I. osztályban és a történelmet, a közgazdasági és jogi ismeretekkel a III. és IV. osztályban, heti 17 órában. Szolgálati éveinek száma 4.

c) *Óraadó tanár: Paulinyi Gábor* áll. elemi isk. igazgató, az éneket tanitotta heti 3 órában.

d) *Hitoktatók: Hillenbrand Móric* r. kath. plébános, tanitotta a r. kath. vallástant, heti 8 órában.

Zákányi József ref. lelkész, önálló hitoktató, tanitotta a ref. vallástant, heti 6 órában

Csinos Albin dr. ev. lelkész, önálló hitoktató, tanitotta az ág. h. ev. vallástant, heti 2 órában.

Fodor Ferenc izr. hitközségi kántor, tanitotta az izr. vallástant, heti 1 órában.

Iskolaorvos: Csecsotka Nándor dr., rákoskereszturi és rákosligeti községi orvos.

V.

A TANULÓK NÉVSORA ÉS ELŐMENETELE.

Magaviseleti jegyek: 1 = dicséretes, 2 = megfelelő, 3 = türhető. Előmeneteli jegyek: 1 = jeles, 2 = jó, 3 = elégséges, 4 = elégtelen, ism. = ismétlő. Az egy tárgyból bukott tanuló javitóvizsgálatot tehet. A két tárgyból bukott tanuló csak főigazgatói engedéllyel tehet javitóvizsgálatot. A több tárgyból bukott tanuló az osztályt ismételni tartozik. A két vagy több tárgyból bukott ismétlő tanuló az osztályt sem mint nyilvános, sem mint magántanuló nem ismételheti.

I. OSZTÁLY.

Osztályfő: VARGA TIVADAR.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	R. geometria	Szépírás	Ének	Torna	Magaviselet
	Aranyossy Ferenc	1	3	3	3	2	2	3	3	3	2	1
	Boros Dezső ism	1	3	3	1	1	2	2	2	1	2	2
	Czwack József ism.	3	4	4	3	3	4	4	3	3	3	2
	Cseh László	2	3	4	2	2	3	3	3	2	3	2
5	Fejér Ottó	1	2	2	1	1	2	1	1	1	2	1
	György József	1	3	3	3	1	3	3	1	2	2	1
	Juhász László	1	4	4	3	1	4	3	2	3	3	1
	Kállay Ferenc	1	3	3	3	3	4	1	2	2	2	1
	Kökény Sándor	2	3	3	2	2	3	3	3	2	2	2
10	László Zoltán	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
	Ledényi Zuárd	1	2	2	1	1	3	3	1	2	1	1
	Litkei István	2	3	3	2	2	3	3	3	2	3	1
	Luka István	1	2	2	2	2	2	2	1	2	2	1
	Merva Vilmos	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1
15	Orosz József ism.	3	4	4	3	2	4	4	3	1	3	1
	Paulinyi Géza	1	2	2	3	2	3	3	1	1	1	1
	Planicsek Gyula	1	3	3	2	2	3	3	2	1	2	1
	Polner László	1	2	3	2	2	3	2	2	2	2	1
	Ribáry Pál	2	3	3	2	2	3	3	2	2	3	1
20	Schauschek Ervin	1	3	3	2	2	2	3	2	2	2	1
	Schuchtár Endre	1	2	2	2	2	3	3	2	2	2	1
	Sümeky Győző	1	2	2	2	1	3	3	1	2	2	1
	Szapáry Béla	3	4	4	4	3	4	3	3	2	3	1
	Szánthó Géza	1	2	2	1	1	3	3	1	1	2	1
25	Sziklai Béla	2	2	3	2	2	3	4	3	3	2	1
	Telekes Ferenc	3	3	4	3	3	3	3	3	3	3	1
	Vadinácz Ferenc	3	3	3	2	2	3	2	2	2	2	1
	Walter Ferenc	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Magánfanuló: Bokor István, Simon Lajos, Unghváry Lászio.

Osszesen: 31.

II. OSZTÁLY.

Osztályfő: FARKASFALVI KORNÉL

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	R. geometria	Szépirás	Ének	Torna	Magaviselet
	Bátky Zoltán	1	3	3	2	2	3	3	3	2	3	1
	Benda Rudolf	1	3	3	2	1	2	2	2	2	2	1
	Bereczky Andor	1	1	2	2	1	2	2	2	2	1	2
	Faragó Zoltán	2	3	3	2	2	3	3	2	2	3	1
5	Fekete Antal	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Gabrovitz Emil ism	1	2	2	2	1	2	2	2	1	2	1
	Geltsch Sándor ism.	2	3	4	2	2	4	3	3	2	3	1
	György Pál	2	3	3	2	2	3	3	3	2	3	1
	Hegedüs Tibor	3	3	3	3	2	4	3	2	3	3	2
10	Helm István	3	3	4	3	3	4	3	3	2	3	2
	Homonnay Elemér	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Janovszky Antal	1	2	2	2	1	2	1	1	1	2	1
	Kovács József	2	3	3	2	2	3	3	2	2	2	2
	Kun Károly	1	2	3	2	2	3	3	3	2	3	2
15	Lipták István	1	2	3	2	1	3	2	2	2	2	1
	Madarász István	3	3	4	2	2	3	3	3	3	3	2
	Maier Jenő	1	2	2	2	1	2	2	2	2	2	1
	Majzik Lajos	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2
	Marossy Zoltán	1	2	3	2	1	4	3	2	3	3	1
20	Mátyus Béla	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Mészáros Iván	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1
	Molnár László	3	3	4	3	2	4	3	2	3	3	2
	Petky Ferenc	2	2	3	2	2	3	3	3	2	2	2
	Róka Ferenc	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
25	Schramm Elek	1	1	2	1	1	3	3	1	2	2	1
	Szabó Mihály	1	2	2	1	2	3	3	1	2	3	1
	Szantner István	2	2	3	2	2	3	3	3	2	3	1
	Szekeres István	2	3	3	2	2	3	3	2	2	3	1
	Sziklai Dezső	1	2	3	2	1	3	3	1	2	2	1
30	Szőllősi Miklós	2	2	3	3	2	3	3	2	3	2	1
	Virágh Gyula	1	3	4	3	2	4	3	2	3	3	2
	Voloncs László	1	3	3	3	3	3	3	1	2	2	2
	Wahl Mihály	3	3	4	3	3	3	3	2	2	2	2

Kilépett: Guth János, Miller János.

Magántanulók: Mózer György, Simon Lajos.

Összesen 37.

III. OSZTÁLY.

Osztályfő: NEMES KÁROLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Mennyiségtan	R. geometria	Torna	Magaviselet
	Bajusz Lajos	2	4	4	4	3	3	4	2	2	2
	Bleier László	1	2	2	3	1	1	2	2	2	1
	Hevesi Géza ism.	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2
	Hevesi Kálmán	1	2	2	2	3	2	2	2	2	1
5	Hinka József	1	3	3	1	3	2	3	3	2	1
	Jenei István	2	2	2	2	3	2	2	2	1	1
	Kovács Lajos	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1
	Liszák Gyula	1	3	3	3	3	2	3	3	2	2
	Rutkai Kálmán	1	3	4	4	3	3	3	3	2	1
10	Sőrés Imre	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2
	Vidt József	1	3	3	3	2	2	3	3	1	2
	Ziegelwanger Károly	1	2	1	2	1	1	2	3	2	1
	Zsedényi Levente	1	2	3	2	3	3	3	3	1	1
	Pártos Lajos	2	4	4	3	4	3	4	4	2	1
15	Sziklai Lajos	1	3	3	2	4	2	3	3	2	2

Magántanuló: Gonda László. Összesen: 16.

IV. OSZTÁLY.

Osztályfő: NAGY BÉLA.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	R. geometria	Gyorsírás	Torna	Magaviselet
	Alvinczy Lajos	1	2	2	2	3	2	2	3	3	2	3	1
	Becker István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
	Becker Gyula	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Biró Károly	1	2	2	2	1	2	1	3	3	2	2	1
5	Bodó Béla	1	2	2	2	3	2	2	3	3	2	3	1
	Boros György	1	1	2	2	1	1	2	2	2	2	2	1
	Braun Jenő	1	1	2	2	2	1	1	2	2	2	2	1
	Czimmer Miklós	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1
	Dokupil István	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10	Habel Ernő	2	2	3	2	3	2	2	3	3	3	2	2
	Imregh Mátyás	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1
	Juhász Miklós	1	2	3	3	3	2	2	2	2	2	2	1
	Katona János	1	3	3	3	2	1	1	3	3	3	2	1
	Katona László	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1
15	Ledényi Imre ism.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2
	Mihály István	3	3	3	3	3	2	2	3	3	3	3	1
	Nagy Béla	2	3	3	3	3	2	2	3	3	2	2	3
	Pinthér Endre	1	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	2
	Róth Pál	1	2	3	2	2	2	2	3	3	2	2	2
20	Sattinger Viktor	2	3	3	3	3	1	2	2	2	2	2	2
	Szantner József	1	3	3	3	2	2	3	3	3	3	3	1
	Szerencsés József	1	1	2	2	2	2	1	3	3	2	2	1
	Veroszta József	2	2	3	2	2	2	2	3	3	2	fm	1
24	Visonthay István	2	3	3	3	3	2	2	3	3	2	2	2

Magántanuló: Vrabely Iván. Összesen: 25.

VI.

STATISZTIKAI KIMUTATÁS.

A tanulók száma: A rendes tanulók száma az iskolai év végén 100, a magántanulók száma 7.

A vizsgálatot tett és osztályzatot nyert rendes és magántanulók osztályonkint a következőképen osztottak meg: I. 31, II. 35, III. 16, IV. 25. Négy osztályban 107 tanuló.

A beírt tanulók vallása. Róm. kath. 74 (69·1%), gör. kel. 1, ref. 17 (15·8%), ág. h. ev. 7 (6·5%), unit 1 (0 9%), izr. 7 (6·5%).

A tanulók anyanyelve. Magyar 107 (100%).

A tanulók nyelvismerete. Csak magyarul beszél 93 (86·9%), más nyelven (német, holland) 14 (13%).

A tanulók szüleinek foglalkozása. Kisgazda (5·6%), önálló kisiparos 23 (21·5%), kiskereskedő 4 (3 7%), közalk. tisztv. 27 (25·3%), közalk. altiszt 20 (18·6%), tanító v. tanár 8 (7 9%), áll. nyugdíjas 13 (12 0%), *tehát közalkalmazottak összesen* 68 (58·4%), magántisztv. 6 (5·6%), magánzó 3 (2·8%).

A tanulók szüleinek lakóhelye. Helybeli 47 (43·9%), megyebeli 57 (53·2%), más megyebeli 3 (2 8%).

A tanulók viselete. Dicséretes 72 (72·0%), megfelelő 28 (28 0%).

A tanulók előmenetele. Jeles rendü 9 (8.4%), jó 15 (13·9%), elégséges 62 (52 8%), egyből bukott 10 (6·8%), kettőből 5 (3 4%), többől 6 (5 5%).

Az egy, két és több tárgyból bukott tanulók száma osztályonkint I. 8 (7·4%), II. 8 (7·4%), III. 4 (3·7%), IV. 1 (0·9%).

A IV. osztályt eredményesen elvégezte, de felsőbb osztályba nem léphet 3 tanuló (2·8%).

A tanulók mulasztása. Az egész iskolai évben mulasztott tanitási órák száma 5327. Egy tanulóra átlag 50 óra esik.

VIII.

TÁJÉKOZTATÓ AZ 1922—23. ISKOLAI TANÉVRE.

1. Az első osztályba jelentkező tanulóknak felvételi vizsgálatot kell tenniök. Csak oly tanulók vétetnek föl a gimnázium I. osztályába, akik sikerrel teszik le ezt a vizsgálatot. A felvételi vizsgálatokra való személyes jelentkezés ideje: augusztus hó 23—25-ig d. e. 9—12 óráig a gimnázium igazgatóságánál. Jelentkezéskor be kell mutatni az utolsó elemi iskolai bizonyitványt.

2. A beiratások ideje: julius hó 1—3-ig, d. e. 9—12-ig és szeptember hó 1—4-ig.

3. A pótió- és magánvizsgálatok ideje: augusztus hó 29. és 30.

4. A javitó vizsgálatok ideje: augusztus hó 31. d. e. 9 órakor.

———

FEJÉR ÉS GLATTER
BUDAPEST, VIII.
RAKOCZI-UT 73.